

Gerő András két arca

December 12-én a Deák Ferenc Liberális Klub vendégeként járt Szarvason a televízió több csatornájából is ismert egyetemi oktató, szórakoztató, szókimondó stílusú történész, *Gerő András*. A Lengyel-palota tanácskozástermében *Kovács Mátyás* moderátor kérdéseire válaszolt. Most inkább a visszafogott, mérsékelt hangú szakembert láthatták és hallgathatták a résztvevők, csak néha-néha villant fel a másik arca egy-egy anekdota beszúrásakor.

A magyar polgárosodás témaköre állt az est középpontjában. Történelmi visszatekintésében a „polgár” fogalmát járta körül. Gerő András szerint a mindenkori polgárt értékrendje, életformája és civilizáltsága különítette el a társadalom többi rétegétől. A történész a 19. század magyar történelmébe kalauzolta a vendégeket, középpontba *Széchenyi Istvánt* és *Deák Ferencet* állította. Elmondta, hogy mindkettőjüknek nagy tisztelője, majd tevékenységük kevésbé ismert elemeit is felidézte. *Széchenyi* gyakorlatiasságát értékelte, középpontban a ma is álló Lánchíddal. Nagyszabású tervei mellett propagátora volt a mindennapi élet „polgárosodásának”. A korabeli emberek higiénés igénye igen alacsony volt, ezért *Széchenyi* nyilvános fürdőzést rendezett, így mutatott jó példát.

Egy történelmi anekdotával illusztrálta a korabeli emberek „igényességét”. Elmondta, milyen kényelmetlen helyzetbe hozták *Erzsébet királynét*, a közkedvelt *Sissy*t, amikor egy udvari rendezvényen a nyílt színen, egy paraván mögött helyezték el számára az illemhelyet. A paraván a látványt ugyan takarta, de a kísérő hangjelenségeket nem tudta felfogni.

Deák Ferenc mérsékelt politikáját és kompromisszumkésztségét dicsérte. Ugyanakkor külleméről (alacsony, köpcös) és puritán életmódjáról is megeresztett egy-egy anekdotát. Ha Deák Pesten tartózkodott, szállást bérelt magának, házat soha nem vett. Amikor utcát neveztek el róla, állítólag a következőket mondta: – Ut-cám már van, házam még nincs a városban.

Így jutott el a történész napjainkig. Kiderült, hogy meglepően jó véleménye van a magyar mentalitásról. Az „ötről a hatra jut” kifejezést idézte, amely – szerinte – jól tükrözi a magyar ember óvatosságát, realitását és igényét a fejlődésre. Beszélt az országba áramló euro-milliárdokról. Jó, hogy jön a pénz, de az a fontos, hogy jól költse el. *Kazinczy* epigrammájának egyik sorát idézte: *Jót, s jól! Ebben áll a nagy titok*. Véleménye szerint ez a két dolog eddig még soha nem jött be egyszerre Magyarországon.

Pozitívan ítélte meg Magyarországnak a polgárosodás irányába tett lépéseit. Figyelnek magukra az emberek; a tanulás érték; az öltözködés és az étkezési szokások is tükrözik a fejlődést. A mai Magyarországnak olyan emblemikus jelensége az autópálya, mint *Széchenyinek* a híd. Nagy dolog, hogy 1 óra 20 perc alatt *Budapestről Szegedre* ér az ember.

– Magyarország polgárosodik – jelentette ki.

Nem kerülhette el a korábban nagy port felvert kijelentésének magyarozatát. Az egyik televíziós beszélgetés során az államfőt gyávának minősítette, de ezt olyan pejoratív kifejezéssel tette, hogy az aztán végighullámozta a magyar médián. Megismételte és megindokolta ezt a kifejezést. Sajnálja az államfőt, szánalomra méltónak, intellektuálisan dezorientált (irányt vesztett) személyiségnek tartja, aki szerepvárbán szenved: összekeveri a magánemberi véleményét államfői megnyilvánulásával.

– Nagyon szép dolog, ha egy ember szereti a virágokat, növényeket – mondta. – De egy államfőnek tekintetbe kell venni az állam érdekeit, ha megnyilvánul. A hadsereg főparancsnoka nem demonstrálhat a hadserege ellen. Ez neveséges – utalt az államfő zengői „kirándulására”.

Véleménye szerint *Sólyom László* nem érzékeli, mikor, miért kell kiállnia. Azt nem tehetné volna meg, amikor a Magyar Gárda a Sándor-palota előtt demonstrált, hogy azt mondja, ő távolabbrá tekint. Elég lett volna 200 méteren belül néznie. S azt sem érti, hogyan változott meg három hét alatt ennyire a véleménye a Gárdáról. Ugyanakkor Magyarország korábbi államfőit (*Göncz Árpád*, *Mádl Ferenc*) elismeréssel említette: eltérő mentalitású, nézetrendszerű emberek voltak, de soha nem lépték túl hivatali hatáskörüket.

Egy kérdésre válaszolva kifejtette a Magyar Gárdáról alkotott

véleményét. Veszélyesnek tartja fellépésüket, mert a történelem már bebizonyította, hogy ezek a nézetek egy adott helyzetben tragikus történésekhez vezetnek. Most a cigányok kerültek a célkeresztjükbe, mert felismerték, hogy itt szabad a terep. Minden eddigi kormány tudta, hogy feszítő probléma. Néha-néha nekiveselkedtek a megoldásnak, de soha nem jutottak messzire. Minden párt tudja, hogy ma egyre feszítőbb gond, mégsem merik kimondani, mert félnek a közfelháborodástól. Egy profán példával tette szemléletessé mondanivalóját.

– Minden ember szellent, mert ez élettani jelenség; de ezt nem nyilvánosan teszi, mert ez a közmegegyezés. Ez néha roppant kellemetlen. Ha azonban valaki kimondaná, hogy mától kezdve mindenkinek szabadon lehet szellenteni, közfelháborodást okozna. A Jobbik generálta szervezet kimondta azt, amit a többi párt nem mer. Azt kell mondanom, hogy a maga szempontjából ügyesen csinálta: támogatottságot szerzett. Eddigi támogatottsága nem volt mérhető, ma már az. Ezért is veszélyes a tevékenységük.

Az est zárásaként egy másik kérdésre válaszolva (Süllyedhet-e mélyebbre a politikusok tekintélye?) a mai politikusok tevékenységét értékelte. Válaszának lényege: igen mélyen van, de még süllyedhet. Csattanóval zárta mondanivalóját:

– Rossz hírem van az önök számára. Ha ezek a politikusok el is mennének, majd jönnek helyettük újak, mert nem tudunk nélkülik élni. Lehet szidni a szomszédot tetszés szerint, de az soha nem jelenthet akkora örömet, mint ha a politikusokat szidjuk, mert az közös élmény.

Kutas Ferenc

Civilek: Egy lépés előre

A következő időszak legfontosabb lépéseit határozták meg a résztvevők a februárban megalakult Körös-szögi Kistérség Civil Fórum december 5-én tartott közgyűlésén. Az egyelőre 36 tagegyesülettel rendelkező civil fórum elnökségi ülésén elhangzott javaslatokat ismertették meg a tágabb közönséggel, a dr. Dezső István elnök által vezetett ülésen. A számos, egymás felvetését gyakran megerősítő hozzászólás lényegét Mihaleczné Kovács Mária elnökségi tag foglalta össze. A közgyűlés elfogadta, hogy a Körös-szögi Kistérség Civil Fórum stratégiájában hangsúlyozza a szervezet kistérségi voltát és, hogy a számos, különféle tevékenységű közösséget magába foglaló civil fórum munkáját szekciókba, tagozatokba érdemes szervezni. Mindenki egyetértett azzal, hogy a kistérség egyes rendezvényeinek időpontjáról egyeztetéseket tartsanak annak érdekében, hogy a programok ne gyengítsék, hanem inkább erősítsék egymást, minél több érdeklődőt vonzzanak. Nagy szerepet kell kapnia a tájékoztatásnak. Ezt – amikor csak lehet – elektronikus úton fogják megvalósítani, így adnak hírt egymásnak pályázati lehetőségekről, a fórum programjairól, aktuális tennivalókról. A tervek között szerepel a szervezet honlapjának létreho-

zása, mely a kapcsolattartáson kívül az egyes tagegyesületek, klubok bemutatására is módot nyitna. Elfogadták a résztvevők azt a javaslatot is, hogy mielőbb meg kell alkotni a civil fórum logóját, azt a grafikát, amely méltó módon jelképezi a Körös-szögi Civil Fórumot.

Az egyes szervezeteknek egymással való megismertetésének jegyében már ezen a közgyűlésen bemutatkozott két tagegyesület.

Hévízi Róbert a békésszentandrási Békéssy János Helytörténeti és Hagyományörző Egyesület elnöke szervezetüket bemutatva jó példával szolgált arról, hogy a közösség összefogással külső segítség nélkül is képes lehet megvalósítani célját. A szentandrási hagyományörzők eltervezték, hogy tájházat hoznak létre a helyi hagyományok bemutatására. Ehhez nem sikerült épületet szerezniük, hát építenek. Az alapok már elkészültek.

A másik bemutatkozó a 17 szarvasi fiatal által létrehozott Baraka Egyesület volt ezen a délutánon. Szószólójuk Galó Tamás egy a térségben még alig-alig ismert, EU által támogatott projektről számolt be, mely révén önkéntes segítők idehívására és Magyarországról történő küldésére nyílik lehetőség.

K.Zs.